РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

14 май 2009 година*

По дело C-161/08

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Hof van beroep te Antwerpen (Белгия) с акт от 8 април 2008 г., постъпил в Съда на 18 април 2008 г., в рамките на производство по дело

Internationaal Verhuis- en Transportbedrijf Jan de Lely BV

срещу

Belgische Staat,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н A. Rosas (докладчик), председател на състав, г-н A. Ó Caoimh, г-н J.N. Cunha Rodrigues, г-н U. Lõhmus и г-н Ал. Арабаджиев, съдии,

* Език на производството: нидерландски.

генерален адвокат: г-жа E. Sharpston,
секретар: г-н R. Grass,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за Internationaal Verhuis- en Transportsbedrijf Jan de Lely BV, от адв. S. Sablon, advocaat,

— за белгийското правителство, от г-н J.-C. Halleux, в качеството на представител,

— за Комисията на Европейските общности, от г-н S. Schønberg и г-н F. Ronkes Agerbeek, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 2, параграфи 1—3 от Регламент (ЕИО) № 1593/91 на Комисията от 12 юни 1991 година за прилагане на Регламент (ЕИО) № 719/91 на Съвета относно използването в Общността на карнети ТИР и на карнети АТА като транзитни документи (ОВ L 148, стр. 11, наричан по-нататък „регламентът за прилагане“) във връзка с член 11 от Митническата конвенция относно международния превоз на стоки под покритието на карнети ТИР, подписана в Женева на 14 ноември 1975 година (наричана по-нататък „Конвенцията ТИР“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между дружество Internationaal Verhuis- en Transportbedrijf Jan de Lely BV (наричано по-нататък „Jan de Lely“) и Belgische Staat относно събирането на мита и такси, дължими във връзка с международен превоз под покритието на карнет ТИР.

Правна уредба

Разпоредбите, приложими към транзит ТИР

3 Кралство Белгия е страна по Конвенцията ТИР, както и Европейската общност, която я одобрява с Регламент (ЕИО) № 2112/78 на Съвета от 25 юли 1978 година (ОВ L 252, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 1, стр. 197). Споменатата конвенция влиза в сила за Общността на 20 юни 1983 година (ОВ L 31, стр. 13).

4 Конвенцията ТИР предвижда по-специално, че стоките, превозвани под установения от нея режим ТИР, не подлежат на заплащане или депозит на вносни или износни мита и такси в транзитните митнически учреждения.

5 За прилагането на тези облекчения Конвенцията ТИР изисква стоките да се придружават през цялото времетраене на превоза от единен документ, а именно карнет ТИР, който служи за контрол на редовността на операцията. Освен това тя изисква превозът да се извършва под гаранцията на асоциации, одобрени от договарящите страни съгласно разпоредбите на член 6 от нея.

6 Член 6, параграф 1 от Конвенцията ТИР предвижда следното:

„При условия и гаранции, определени от нея, всяка договаряща страна може да упълномощи асоциации да издават карнети ТИР било направо, било с посредничеството на асоциации-кореспонденти, както и да бъдат поръчители.“

7 Карнетът ТИР се състои от набор от листове, съдържащи волет № 1 и волет № 2, със съответните кочани, върху които фигурират всички необходими данни, като двойка волети се използва за всяка територия, през която се преминава. В началото на операцията по превоз волет № 1 се представя в отправното митническо учреждение; уравняването се извършва веднага след връщането на волет № 2 от изходното митническо учреждение, намиращо се на същата митническа територия. Тази процедура се повтаря за всяка територия, през която се преминава, като се използват различните двойки волети на един и същ карнет.

8 Съгласно член 8 от Конвенцията ТИР:

„1. Гарантиращата асоциация се задължава да заплати изискуемите вносни или износни мита и такси, към които при необходимост се добавят и лихви за просрочено плащане, които е трябвало да бъдат заплатени по силата на митническите закони и правилници на страната, в която е открита нередовност във връзка с операцията ТИР. Тя е задължена съвместно и солидарно с лицата, дължащи визираните по-горе суми, да заплати тези суми.

2. Когато законите и правилниците на дадена договаряща страна не предвиждат заплащане на вносни или износни мита и такси в случаите, предвидени в параграф 1 по-горе, гарантиращата асоциация се ангажира да изплати при същите условия сума, равна на размера на вносните или износни мита и такси, към които при необходимост са добавени и закъснителни лихви.

3. Всяка договаряща страна определя максималната стойност на сумите, които могат да бъдат изисквани за един карнет ТИР от гарантиращата асоциация по смисъла на разпоредбите на параграфи 1 и 2 по-горе.

4. Гарантиращата асоциация става отговорна пред властите на страната, в която е разположено отправното митническо учреждение, от момента, в който карнетът ТИР бъде приет за оформяне от митническото учреждение. В следващите страни, през които се преминава в рамките на операция за превоз на стоки под режим ТИР, тази отговорност възниква в момента на внасяне на стоките […].

[…]

7. Когато сумите, визирани в параграфи 1 и 2 от настоящия член, станат дължими, компетентните власти, доколкото това е възможно, изискват тяхното заплащане от лицето или лицата, които са пряко задължени за тези суми, преди да подадат иск срещу гарантиращата асоциация.“

9 Член 11 от Конвенцията ТИР гласи следното:

„1. В случай на неприключване на карнет ТИР или когато приключването на даден карнет ТИР е извършено условно, компетентните власти нямат право да изискват от гарантиращата асоциация заплащане на сумите, визирани в член 8, параграфи 1 и 2, ако в срок от една година, считано от датата на оформяне на карнета ТИР от тези власти, те не са уведомили писмено асоциацията за неприключването или условното приключване. Тази разпоредба е приложима също така и в случай на приключване, постигнато чрез злоупотреба или измама, като обаче в такъв случай срокът става две години.

2. Искането за заплащане на сумите, визирани в член 8, параграфи 1 и 2, се изпраща на гарантиращата асоциация най-рано три месеца след датата, на която тази асоциация е била уведомена, че карнетът не е приключен или че е приключен условно, или че приключването е постигнато чрез злоупотреба или измама, и най-късно две години след същата тази дата. Същевременно, по отношение на случаите, които са станали предмет на съдебни процедури в рамките на гореуказания срок от две години, искането за плащане се изпраща в срок от една година, считано от датата, на която съдебното решение е влязло в сила.

3. За изплащане на изискваните суми гарантиращата асоциация разполага със срок от три месеца, считано от датата на искането за заплащане, което ѝ е изпратено. Асоциацията получава възстановяване на изплатените суми, ако в срок от две години след датата на искането за заплащане бъде установено по удовлетворителен за митническите власти начин, че не е извършена никаква нередовност във връзка с въпросната транспортна операция.“

10 Член 19 от Конвенцията ТИР гласи:

„Стоките и пътното превозно средство, съставът от превозни средства или контейнерът следва да бъдат представени заедно с карнета ТИР в отправното митническо учреждение. Митническите власти от страната на тръгването взимат необходимите мерки, за да се уверят в точността на манифеста на стоките и за да поставят митническите пломби, или за да контролират митническите пломби, поставени под отговорността на въпросните митнически власти от надлежно оправомощени лица."

11 Съгласно член 21 от конвенцията:

„Във всяко транзитно митническо учреждение, както и в получаващите митнически учреждения, пътното превозно средство, съставът от превозни средства или контейнерът се представят за контрол пред митническите власти заедно с товара и съответстващия карнет ТИР."

12 Член 37 от Конвенцията ТИР гласи:

„Когато не е възможно да се определи територията, на която е била извършена нередовност, тя се приема за извършена на територията на договарящата страна, на която е била установена."

Общностно право

13 Член 1 от Регламент (ЕИО) № 719/91 на Съвета от 21 март 1991 година относно използването в Общността на карнети ТИР и на карнети АТА като транзитни документи (ОВ L 78, стр. 6) гласи:

„Когато съгласно разпоредбите, които са в сила, превозът на стока от една точка на Общността до друга се извършва под режим на международен превоз на стоки под покритието на карнети ТИР (Конвенцията ТИР), що се отнася до правилата за използване на карнет ТИР за целите на този превоз, Общността се счита за една територия, която се определя от Регламент (ЕИО) № 2151/84 на Съвета от 23 юли 1984 година относно митническата територия на Общността […], последно изменен с Регламент (ЕИО) № 4151/88 […].“ [неофициален превод]

14 Член 10 от Регламент № 719/91 предвижда:

„1. Настоящият член се прилага, без да се накърняват специфичните разпоредби на конвенциите ТИР и АТА по отношение на финансовата отговорност на гарантиращите асоциации, когато се използва карнет ТИР или АТА.

2. Когато бъде установено, че по време или във връзка с транспортна операция, извършвана под покритието на карнет ТИР, или транзитна операция, извършвана под покритието на карнет АТА, е допуснато нарушение или нередност в определена държава членка, събирането на митата и другите такси, които могат да бъдат дължими, се извършва от тази държава членка в съответствие с общностните или националните разпоредби, без да се отнема възможността за наказателно преследване.

3. Когато не е възможно да се установи на чия територия са извършени нарушението или нередността, смята се, че те са били извършени на територията на държавата членка, в която са били открити, освен ако в срок, който следва да се определи, не се представи достатъчно убедително доказателство за редовността на операцията или за мястото, където споменатото нарушение или нередност са били извършени.

Ако не се представи подобно доказателство и по този начин се приеме, че споменатото нарушение или нередност са били извършени в държавата членка, в която са били открити, митата и другите сборове по отношение на въпросните стоки се получават от тази страна в съответствие с общностните или националните разпоредби.

Ако държавата членка, където действително е било извършено споменатото нарушение или нередност, след това бъде установена, митата и другите сборове (освен събраните съгласно втора алинея като собствени средства на Общността) за съответните стоки се възстановяват на съответната държава членка съгласно от държавата членка, която първоначално ги е събрала. В такъв случай евентуално надвзетите суми се връщат на лицето, което първоначално ги е платило.

Когато размерът на митата и другите сборове, първоначално събрани и върнати от държавата членка, която ги е събрала, е по-малък от този на митата и другите сборове, дължими в държавата членка, където нарушението или нередността е действително извършена, тази държава членка събира разликата в съответствие с общностните или националните разпоредби.

Държавите членки взимат необходимите мерки за справянето с нарушенията или нередностите и за налагане на ефикасни наказания.“ [неофициален превод]

15 Член 2 от регламента за прилагане гласи:

„1. Когато бъде установено, че по време или във връзка с транспортна операция, извършвана под покритието на карнет ТИР, или транзитна операция, извършвана под покритието на карнет АТА, е извършено нарушение или нередност, компетентните власти уведомяват титуляра на карнет ТИР или карнет АТА и гарантиращата асоциация в срока, предвиден в член 11, параграф 1 от Конвенцията ТИР или член 6, параграф 4 от Конвенцията АТА, в зависимост от случая.

2. Доказателството за редовността на операцията, извършена под покритието на карнет ТИР или карнет АТА, по смисъла на член 10, параграф 3, първа алинея, се представя в срока, предвиден в член 11, параграф 2 от Конвенцията ТИР или член 7, параграфи 1 и 2 от Конвенцията АТА, в зависимост от случая.

3. Като убедително доказателство се приема, inter alia:

а) представяне на документ, заверен от митническите служби, който удостоверява, че въпросните стоки са били представени в получаващата митница. Този документ трябва да съдържа достатъчна информация за идентифицирането на споменатите стоки;

или

б) представяне на митнически документ, издаден в трета страна, който удостоверява освобождаването за местно ползване, или на копие или фотокопие от горния документ, които трябва да бъдат заверени като истинско копие или от органа, който е заверил оригиналния документ, или от органите в съответната трета страна, или пък от органите в една от

държавите членки. Този документ трябва да съдържа достатъчна информация за идентифицирането на споменатите стоки;

или

в) за целите на Конвенцията АТА — доказателствата, посочени в член 8 на споменатата конвенция.“ [неофициален превод]

16 Регламент № 719/91 и регламентът за прилагане се отменят съответно с Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 302, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 5, стр. 58) и с Регламент (ЕИО) № 2454/93 на Комисията от 2 юли 1993 година за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент (ЕИО) № 2913/92 (ОВ L 253, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 7, стр. 3), които се прилагат от 1 януари 1994 година.

17 Член 454, параграф 3, първа алинея от Регламент № 2454/93 в своята първоначална редакция предвижда:

„Когато не е възможно да се установи на чия територия е извършено нарушението или нередността, смята се, че те са били извършени на територията на държавата членка, в която са били открити, освен ако в срока, установен в член 455, параграф 1, не се представи достатъчно убедително доказателство за редовността на операцията или за мястото, където споменатото нарушение или нередност са били извършени.“

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

18 На 26 ноември 1992 г. карнет ТИР-ТАВАК 944 5594 е приет за оформяне от Kantoor der douane en accijnzen te Antwerpen (митническо и акцизно бюро на Антверпен) (Белгия) за превоз на цигари с местоназначение Македония. Титуляр на карнета е Jan de Lely. Гарантиращата асоциация за този превоз е Fédération royale belge des transporteurs (Febetra).

19 На 27 ноември 1992 г. или около тази дата ремаркето, използвано за този превоз, и товарът от цигари са откраднати в Limburg an der Lahn (Германия).

20 След като установява, че карнетът ТИР, приет за оформяне в Антверпен, не е бил приключен, Belgische Staat (Белгия) иска износните митни сборове и акцизите, свързани с посочения превоз, и издава разпореждане за принудително събиране. В тази връзка Febetra е уведомена за неприключването на карнета ТИР с писмо от 4 март 1993 г.

21 От друга страна, титулярът на карнета ТИР е уведомен за неприключването на последния чак на 17 ноември 1994 г.

22 Jan de Lely възразява срещу разпореждането за принудително събиране пред Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen (Първоинстанционен съд на Антверпен).

23 Jan de Lely иска от този съд отмяна на споменатото разпореждане за принудително събиране.

24 В хода на първоинстанционното производство Jan de Lely представя от една страна протокол, съставен на 13 февруари 1993 г. от общинската полиция в Kerkrade (Нидерландия), от който е видно, че кражбата е била извършена около 27 ноември 1992 г. в Германия, а от друга — осъдителни присъди, постановени от районния съд в Маастрихт през октомври 1993 г. срещу извършителите на кражбата.

25 С решение от 17 октомври 2003 г. Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen отхвърля искането на Jan de Lely.

26 Jan de Lely подава жалба срещу това решение пред Hof van beroep te Antwerpen (Апелативен съд на Антверпен).

27 При тези обстоятелства Hof van beroep te Antwerpen решава да спре производството и да постави на Съда следните три преюдициални въпроса:

„1) Следва ли член 2, параграф 1 от регламента [за прилагане], разглеждан във връзка с член 11, параграф 1 от [Конвенцията ТИР], да се тълкува в смисъл, че давностният срок, съдържащ се в член 11, параграф 1 от Конвенцията ТИР, се прилага само в полза на гарантиращата асоциация, но не и в полза на титуляра на карнета или че превишаването на срока от една година след датата на приемане на карнета ТИР за оформяне оказва въздействие спрямо титуляра на карнета върху изискуемостта на митническото задължение или на акцизите и специалните акцизи, както и върху неговата отговорност, както и че с превишаването на срока от една година компетентните митнически органи изгубват правото си да пристъпят към събиране на това задължение?

2) Следва ли член 2, параграфи 2 и 3 от регламента [за прилагане], разглеждан във връзка с член 11, параграфи 1 и 2 от Конвенцията ТИР, да се тълкува

в смисъл, че определеният в него срок важи единствено за представянето на доказателството за редовността на транспортната операция, но не и за представянето на доказателството за мястото, където са били извършени нарушението или нередовността?

3) Следва ли член 2, параграфи 2 и 3 от регламента [за прилагане], разглеждан във връзка с член 11, параграфи 1 и 2 от Конвенцията ТИР, да се тълкува в смисъл, че доколкото определеният в него срок важи също за представянето на доказателството за мястото, където е извършено нарушението или нередовността, този срок не е давностен и че титулярът на карнета може винаги да представи това доказателство, дори след изтичането на този срок?“

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

28 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 2, параграф 1 от регламента за прилагане, разглеждан във връзка с член 11, параграф 1 от Конвенцията ТИР, трябва да се тълкува в смисъл, че неспазването на срока за уведомяване за неприключването на карнета ТИР по отношение на титуляра на този карнет води до изгубване от страна на компетентните митнически органи на правото да пристъпят към събиране на митата и таксите, дължими във връзка с международен превоз на стоки под покритието на споменатия карнет.

Становища на страните

29 Жалбоподателят в главното производство отбелязва, на първо място, че от разпоредбите на член 2, параграф 1 от регламента за прилагане във връзка с член 11, параграф 1 от Конвенцията ТИР изрично следва, че компетентните

органи са длъжни да уведомят титуляра на карнет ТИР, както и гарантиращата асоциация, за нарушението или нередовността в срок от една година от датата на приемане за оформяне на карнета ТИР. Това уведомяване позволявало на титуляра на карнет ТИР да представи доказателствата, с които разполага, с оглед на бързото определяне на държавата, натоварена със събирането на митата. По-нататък, жалбоподателят в главното производство пояснява, че превишаването на този срок води до преклудиране на изискуемостта на митническото задължение, ако заинтересованото лице е в състояние да представи доказателства за мястото, където нарушението или нередовността действително са извършени. Такъв бил случаят по главното дело. На последно място, той поддържа, че от разпоредбите на Конвенцията ТИР, и по-специално от член 8, параграфи 1 и 7 от нея, следва, че преди да се поиска от гарантиращата асоциация, плащането трябва най-напред да се потърси от титуляра на карнет ТИР. Следователно не било логично вземането да се погасява спрямо гарантиращата асоциация, а да не се погасява спрямо споменатия титуляр.

30 Белгийското правителство е на мнение, че срокът, предвиден в член 2, параграф 1 от регламента за прилагане, препраща към едногодишен срок, който започва да тече от датата на приемане за оформяне на карнета ТИР, както е определен в член 11, параграф 1 от Конвенцията ТИР. Според това правителство срокът, предвиден в споменатия член 2, параграф 1, не трябва обаче да се счита за преклузивен срок. Всъщност нито член 2, параграф 1 от регламента за прилагане, нито неговият основен регламент, а именно Регламент № 719/91, нито други общностни разпоредби не съдържали указания в този смисъл. От друга страна, от самия текст на член 11, параграф 1 от Конвенцията ТИР, както и от целта на тази конвенция следвало, че срокът, който той предвижда, е преклузивен, но само по отношение на гарантиращата асоциация. Конвенцията ТИР не се отнасяла до способите за събиране на дължимите суми от титуляра на карнета ТИР.

31 Освен това Комисията на Европейските общности счита, че срокът, съдържащ се в член 11, параграф 1 от Конвенцията ТИР, е явно преклузивен, що се отнася до гарантиращата асоциация. От друга страна, подобен извод не следвал, когато става въпрос за правоотношения между титуляра на карнета ТИР и компетентните органи. Всъщност от текста на спорните разпоредби, както и от цялата Конвенция ТИР следвало, че върху титуляра на карнет ТИР тежи задължение за полагане на дължимата грижа, що се отнася до превоза под покритието на карнет ТИР. Счита се следователно, че обратно на гарантиращата асоциация, споменатият титуляр бил уведомен за евентуални нарушения или нередовности,

извършени по време на превоз, и могъл следователно да предвиди, че компетентните органи ще пристъпят спрямо него към събиране на дължимите суми.

32 Комисията добавя, че срокът за уведомяване по отношение на титуляра на карнет ТИР има за цел просто да стимулира компетентните органи своевременно да започнат процедурата, която да трябва да доведе до заплащане на митническото задължение. Следователно този срок защитавал интереса на Общността от бързо предоставяне на разположение на собствените ѝ ресурси. В резултат, превишаването на срока за уведомяване по отношение на титуляра на карнет ТИР не влияело върху изискуемостта на митническото задължение. Освен това подобно тълкуване съответствало на актуалното действащо законодателство.

Отговор на Съда

33 Следва най-напред да се отбележи, че ако по време или във връзка с транспортна операция, извършвана под покритието на карнет ТИР, се установи, че е извършено нарушение или нередовност, срокът за уведомяване за неприключването на карнет ТИР по отношение на титуляра на този карнет се определя от член 2, параграф 1 от регламента за прилагане.

34 Съгласно този член 2, параграф 1 компетентните органи уведомяват за нарушението или за нередовността титуляра на карнета ТИР и гарантиращата асоциация в срока, предвиден в член 11, параграф 1 от Конвенцията ТИР.

35 Споменатият член 11, параграф 1 предвижда, че компетентните органи нямат право да изискват от гарантиращата асоциация плащането на сумите, посочени в член 8, параграфи 1 и 2 от Конвенцията ТИР, ако в срок от една година, считано от датата на приемането за оформяне на карнета ТИР, не са предупредили

писмено асоциацията за неприключването (вж. в това отношение Решение от 19 март 2009 г. по дело Комисия/Италия, C-275/07, Сборник, стр. I-2005, точка 92).

36 Макар от това да следва, че срокът за уведомяване по отношение на титуляра на карнета ТИР е една година, считано от приемането за оформяне на карнета ТИР от тези органи (вж. Решение от 5 октомври 2006 г. по дело Комисия/Нидерландия, C-312/04, Recueil, стр. I-9923, точка 50), все пак остава открит въпросът дали препращането в член 2, параграф 1 от регламента за прилагане към срока, предвиден в член 11, параграф 1 от Конвенцията ТИР, се отнася единствено да самата продължителност на срока или, от друга страна, се отнася и до последиците от изтичането на последния, а именно, че неспазването на посочения срок води до преклудиране на задължението. Всъщност споменатият член 11, параграф 1 предвижда преклудиране на митническото задължение в случай на неспазване на този срок единствено що се отнася до гарантиращата асоциация.

37 Що се отнася до титуляра на карнета ТИР, следва най-напред да се отбележи, че нито член 2, параграф 1 от регламента за прилагане, нито друга разпоредба от тази регламент, посочват последиците, които могат да произтекат от неспазването на срока за уведомяване (вж. в този смисъл Решение от 14 ноември 2002 г. по дело SPKR, C-112/01, Recueil, стр. I-10655, точка 28).

38 По-нататък следва да се отбележи, че един регламент за прилагане трябва по възможност да се тълкува в съответствие с основния регламент, както и с международните споразумения, сключени от Общността (вж. по-специално Решение от 10 септември 1996 г. по дело Комисия/Германия, C-61/94, Recueil, стр. I-3989, точка 52, Решение по дело SPKR, посочено по-горе, точка 29, както и Решение от 9 януари 2003 г. по дело Petrotub и Republica, C-76/00 P, Recueil, стр. I-79, точка 57).

39 Следователно последиците от неспазването на срока, посочен в член 2, параграф 1 от регламента за прилагане, трябва да се преценяват с оглед на Регламент № 719/91, от една страна, и на Конвенцията ТИР от друга.

40 Нито една разпоредба от Регламент № 719/91 или от Конвенцията ТИР обаче не позволява да се заключи, че неспазването на срока за уведомяване по отношение на титуляра на карнета ТИР, посочен в член 2, параграф 1 от регламента за прилагане, би довело до погасяване на неговото задължение и би го освободило при това положение от задължението да заплати последното (вж. в този смисъл Решение по дело SPKR, посочено по-горе, точка 30).

41 Обратно, както правилно изтъква Комисията, от структурата на Конвенцията ТИР произтича, че по отношение на титуляра на карнет ТИР, срокът за уведомяване, както следва от регламента за прилагане, не е преклузивен срок.

42 Всъщност задълженията, които произтичат от Конвенцията ТИР за титуляра на този карнет, показват, че титулярът на карнет ТИР се счита за уведомен за нарушение или нередовност, извършени по време на превоз под режим ТИР.

43 Така, от членове 19 и 21 от Конвенцията ТИР следва по-специално, че титулярът на карнет ТИР трябва да следи за представянето на пътното превозно средство и на стоките в отправното митническо бюро и за представянето на пътното превозно средство заедно с товара и съответстващия карнет във всяко транзитно митническо учреждение, както и в получаващото митническо бюро. От това следва, че обратно на гарантиращата асоциация, титулярът на карнет ТИР се счита за информиран за протичането на превоза под покритие на този карнет.

44 При тези условия неспазването на едногодишния срок, произтичащ от регламента за прилагане, не влияе върху самата изискуемост на митата и таксите, свързани с превоза, и не засяга правото на компетентните органи да пристъпят към събирането им от титуляра на карнета ТИР.

45 Обратно на поддържаното от жалбоподателя в главното производство, въпросът дали в случай на превишаване на срока титулярът на карнет ТИР може да

представи доказателства за мястото, където е извършено нарушението или нередовността, не е релевантен за определянето дали срокът за уведомяване е преклузивен.

46 Действително в Решение по дело SPKR, посочено по-горе, Съдът е приканен да даде тълкуване на разпоредба, която се отнася също до неспазването на срок за уведомяване, а именно срока по член 379, параграф 1 от Регламент № 2454/93 и касаещ режима на външен транзит. В това отношение Съдът констатира, че неспазването на срока от единадесет месеца, предвиден в посочения член, не освобождава основното задължено лице да заплати митническо задължение, след като по-специално е било уведомено за размера на това задължение в предвидения давностен срок и след като заинтересованото лице не е могло да представи доказателствата за мястото, където е било извършено нарушението или нередността, предвидени в друг член от същия регламент (вж. Решение по дело SPKR, посочено по-горе, точка 32).

47 Според жалбоподателя в главното производство от това решение следва, че превишаването на срока не води до преклудиране на изискуемостта на митническото задължение, ако заинтересованото лице не е могло да представи доказателствата за мястото, където е извършено нарушението или нередността. Той заключава от това a contrario, че превишаването на този срок води до преклудиране на изискуемостта на това задължение, ако заинтересованото лице може да представи подобни доказателства.

48 Съдът обаче постановява в Решение по дело SPKR, посочено по-горе, че неспазването на разглеждания по това дело срок за уведомяване само по себе си не пречи на събирането на митническото задължение (вж. Решение от 14 април 2005 г. по дело Комисия/Нидерландия, C-460/01, Recueil, стр. I-2613, точка 60). Всъщност в точка 32 от споменатото Решение по дело SPKR Съдът припомня, че след изтичането на срока за уведомяване изискуемостта на това задължение остава подчинена на други условия като по-специално липсата на доказателства за мястото, където е извършено нарушението или нередността.

49 Обратно на поддържаното от жалбоподателя в главното производство, при това положение Съдът по никакъв начин не обвързва преклудирането на срока за уведомяване с възможността за представяне на доказателства за мястото, където е извършено нарушението или нередността.

50 Важно е накрая да се поясни, че целта на член 2, параграф 1 от регламента за прилагане е да гарантира надлежното и еднакво прилагане на разпоредбите в областта на събирането на митата и таксите в интерес на бързото и ефикасно предоставяне на разположение на собствени ресурси на Общността (Решение от 5 октомври 2006 г. по дело Комисия/Нидерландия, посочено по-горе, точка 54 и по аналогия Решение от 14 април 2005 г. по дело Комисия/Нидерландия, посочено по-горе, точка 60).

51 Следователно както отбелязва Комисията, в светлината на тази цел едногодишният срок по отношение на титуляра на карнет ТИР трябва да се счита за процесуална норма, която е насочена единствено към административните органи, за да ги насърчи да се намесят възможно най-бързо (вж. в този смисъл Решение по дело SPKR, посочено по-горе, точка 34).

52 Предвид всичко гореизложено на първия въпрос следва да се отговори, че член 2, параграф 1 от регламента за прилагане, разгледан във връзка с член 11, параграф 1 от Конвенцията ТИР, трябва да се тълкува в смисъл, че неспазването на срока за уведомяване за неприключването на карнета ТИР спрямо титуляра на този карнет не води до изгубване от страна на компетентните митнически органи на правото да пристъпят към събиране на митата и таксите, дължими във връзка с международен превоз на стоки под покритието на споменатия карнет.

По втория въпрос

53 С втория си въпрос запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 2, параграфи 2 и 3 от регламента за прилагане, разглеждан във връзка с член 11, параграфи 1 и 2 от Конвенцията ТИР, трябва да се тълкува в смисъл, че определя единствено срока за представянето на доказателствата за редовността на транспортната операция, а не и срока за представянето на доказателствата за мястото, където е извършено нарушението или нередовността.

Становища на страните

54 Жалбоподателят в главното производство счита, че принципът на правната сигурност не допуска член 2, параграфи 2 и 3 от регламента за прилагане да се тълкува като определящ и срока за представяне на доказателства за мястото, където е извършено нарушение или нередовност.

55 Що се отнася до белгийското правителство, то смята, че националният съд следва да приложи националните разпоредби относно представянето на доказателства, след като член 2, параграф 2 от регламента за прилагане определя срок единствено за представяне на доказателства за редовността на операцията, а не за установяване на мястото, където е извършено нарушението или нередовността. Това тълкуване впрочем се потвърждавало, от една страна, от член 2, параграф 3 от регламента за прилагане, който предвижда само доказателства за удостоверяване на редовността на превоза под покритието на карнет ТИР, а от друга срана — от влизането в сила на член 454, параграф 3, първа алинея от № 2454/93, с който общностният законодател вече изрично предвиждал срок за представяне на доказателства за мястото, където е извършено нарушението или нередността.

56 Белгийското правителство посочва, че при всички положения трябва да се действа гъвкаво, за да се осигури време за определяне на мястото, където действително е извършено нарушението или нередовността.

57 Комисията също счита, че когато не е налице определен от общностното законодателство срок, националният съд следва да определи според принципите на своето национално право, приложими в областта на доказването, дали в конкретния случай, с който е сезиран, и предвид всички обстоятелства, доказателствата за мястото, където е било извършено нарушението или нередовността, са били представени в срок. В своята преценка националния съд трябвало да вземе предвид факта, че от една страна, за титуляра на карнет ТИР не трябва да е материално невъзможно да представи горепосочените доказателства, а от друга — че срокът не трябва да е прекомерно дълъг с оглед на това събирането на дължимите в друга държава членка суми да е юридически и материално възможно.

Отговор на Съда

58 Що се отнася до срока за представяне на доказателства за мястото, където е извършено нарушението или нередовността, важно е да се припомни, че член 10, параграф 3 от Регламент № 719/91 предвижда, че когато не е възможно да се определи територията, на която е било извършено нарушението или нередовността, последните се считат за извършени в държавата членка, където са установени, освен ако в срок, който следва да бъде определен, не бъдат представени убедителни за компетентните органи доказателства за редовността на операцията или за мястото, където нарушението или нередовността е било действително извършено.

59 Споменатият член 10, параграф 3 обаче се привежда в изпълнение с член 2, параграф 2 от регламента за прилагане, който определя — чрез препращане към член 11, параграф 2 от Конвенцията ТИР — срока за представяне на доказателства за редовността на операцията. Споменатият член 2, параграф 2 обаче не казва нищо по отношение на приложимия срок за представяне на доказателства за мястото, където е било извършено нарушението или нередността.

60 Следователно съгласно своя текст член 2, параграф 2 от регламента за прилагане се прилага единствено спрямо срока за представяне на доказателства за редовността на операцията, а не спрямо срока за представяне на доказателства за мястото, където е било извършено нарушението или нередността.

61 Както отбелязва белгийското правителство, тази констатация се потвърждава от текста на параграф 3 на същия член 2, който посочва представянето на доказателствени средства единствено що се отнася до редовността на превоза.

62 По-нататък следва да се отбележи, че член 2, параграф 2 от регламента за прилагане не може да се тълкува в смисъл, че срокът, който е предвиден в него, съответства и на срока, в който трябва да бъдат представени доказателства за мястото, където е било извършено нарушението или нередността.

63 Всъщност задача на законодателя е да определи срока за представяне на доказателства за мястото, където е било извършено нарушението или нередността. Впрочем в това отношение срокът за представяне на тези доказателства се определя впоследствие в член 454, параграф 3, първа алинея от Регламент № 2454/93, а именно в регламента за прилагане на Регламент № 2913/92. В случая обаче Регламент № 2454/93 не е приложим ratione temporis.

64 Вярно е, че що се отнася до гарантиращата асоциация, в своето решение от 23 септември 2003 г. по дело BGL (C-78/01, Recueil, стр. I-9543) Съдът постановява, че срокът, с който тя разполага, за да представи доказателствата за мястото, където е било извършено нарушението или нередността, е двугодишен и започва да тече от датата, на която ѝ е било изпратено искането за плащане.

65 Важно е обаче да се отбележи, че в Решение по дело BGL, посочено по-горе, Съдът се е произнесъл в точно установен контекст, а именно този на членове 454 и 455 от Регламент № 2454/93, както са били приложими към фактите в основата на случая. Както бе изложено в точка 63 на настоящото решение, тези членове изрично предвиждат срок за представяне на доказателствата за мястото, където е било извършено нарушението или нередността, докато в настоящия случай подобен общностен текст не е налице, тъй като споменатите членове не са приложими ratione temporis.

66 Както поддържат белгийското правителство и Комисията, когато няма общностна уредба относно срока за представяне на доказателствата за мястото, където е било извършено нарушението или нередността, националният съд следва да определи според принципите на своето национално право, приложими в областта на доказването, дали в конкретния случай, с който е сезиран, и предвид всички обстоятелства доказателствата са били представени в срок (вж. по аналогия Решение от 23 март 2000 г. по дело Met-Trans и Sagpol, C-310/98 и C-406/98, Recueil, стр. I-1797, точки 29 и 30).

67 Въпреки това Съдът следва да посочи някои критерии или принципи на общностното право, които трябва да се спазват при извършване на тази преценка

(вж. по аналогия Решение от 10 април 2008 г. по дело Marks & Spencer, C-309/06, Сборник, стр. I-2283, точка 61).

68 Така, националният съд трябва на първо място да вземе предвид факта, че доказателствата за мястото, където е извършено нарушението или нередовността, имат за цел да оспорят компетентността на държавата членка, която пристъпва към събиране на митата и таксите, като същевременно посочват коя е държавата членка, компетентна да потърси тези мита, когато презумпцията за мястото на извършване на нарушението или нередовността се счете за оборена (Решение по дело BGL, посочено по-горе, точка 54).

69 Тази друга държава членка трябва да се определи бързо, за да може да предприеме необходимите мерки за събирането на дължимите суми. При това положение пълното действие на общностното право би било засегнато, ако националното право предвижда прекомерно дълъг срок, вследствие на който събирането на дължимите в друга държава членка суми юридически и материално повече не е възможно (вж. Решение по дело BGL, посочено по-горе, точка 55).

70 Следва да се припомни, на второ място, че спазването на правото на защита във всяко производство, открито срещу дадено лице, което може да доведе до постановяването на увреждащ го акт, и по-специално в производство, което може да доведе до налагането на санкции, представлява основен принцип на общностното право. Този принцип изисква всяко лице, по отношение на което може да бъде наложена санкция, да има възможност надлежно да изложи своята гледна точка относно доказателствата в подкрепа на налагането на санкцията и да представи всяко релевантно за защитата си доказателство (вж. Решение от 21 март 1990 г. по дело Белгия/Комисия, известно като „Tubemeuse“, C-142/87, Recueil, стр. I-959, точки 46 и 47, Решение от 29 юни 1994 г. по дело Fiskano/Комисия, C-135/92, Recueil, стр. I-2885, точки 39 и 40, както и Решение по дело BGL, посочено по-горе, точка 52).

71 От това следва, че когато преценява срока за представяне на доказателствата за мястото, където е било извършено нарушението или нередността, в случай като разглеждания в главното производство националният съд трябва да следи дали за титуляра на карнет ТИР не е материално невъзможно да представи тези доказателства (вж. в този смисъл Решение по дело BGL, посочено по-горе, точка 66).

72 Предвид гореизложеното на втория въпрос следва да се отговори, че член 2, параграфи 2 и 3 от регламента за прилагане, разглеждан във връзка с член 11, параграфи 1 и 2 от Конвенцията ТИР, трябва да се тълкува в смисъл, че той определя единствено срока за представянето на доказателствата за редовността на транспортната операция, а не и срока, в който трябва да бъдат представени доказателствата за мястото, където е извършено нарушението или нередовността. Задача на националния съд е да определи според принципите на своето национално право, приложими в областта на доказването, дали в конкретния случай, с който е сезиран, и предвид всички обстоятелства доказателствата са били представени в срок. Националният съд обаче трябва да преценява този срок при спазване на общностното право, и по-специално като отчита факта, че от една страна, срокът не трябва да е прекомерно дълъг с оглед на това събирането на дължимите суми в друга държава членка да е юридически и материално възможно, а от друга — че срокът не трябва да поставя титуляра на карнет ТИР в материална невъзможност да представи гореспоменатите доказателства.

По третия въпрос

73 Предвид отговора на втория въпрос, на третия въпрос не следва да се отговаря.

По съдебните разноски

74 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

1) **Член 2, параграф 1 от Регламент (ЕИО) № 1593/91 на Комисията от 12 юни 1991 година за прилагане на Регламент (ЕИО) № 719/91 на Съвета относно използването в Общността на карнети ТИР и на карнети АТА като транзитни документи, разглеждан във връзка с член 11, параграф 1 от Митническата конвенция относно международния превоз на стоки под покритието на карнети ТИР, подписана в Женева (Швейцария) на 14 ноември 1975 година, трябва да се тълкува в смисъл, че неспазването на срока за уведомяване за неприключването на карнета ТИР спрямо титуляра на този карнет не води до изгубване от страна на компетентните митнически органи на правото да пристъпят към събиране на митата и таксите, дължими във връзка с международен превоз на стоки под покритието на споменатия карнет.**

2) **Член 2, параграфи 2 и 3 от Регламент № 1593/91, разглеждан във връзка с член 11, параграфи 1 и 2 от Митническата конвенция относно международния превоз на стоки под покритието на карнети ТИР, подписана в Женева на 14 ноември 1975 година, трябва да се тълкува в смисъл, че той определя единствено срока за представянето на доказателството за редовността на транспортната операция, а не и срока, в който трябва да бъдат представени доказателствата за мястото, където е извършено нарушението или нередовността. Задача на националния съд е да определи според принципите на своето национално право, приложими в областта на доказването, дали в конкретния случай, с който е сезиран, и предвид всички обстоятелства доказателствата са били представени в срок. Националният съд обаче трябва да преценява този срок при спазване на общностното право, и по-специално като отчита факта, че от една страна, срокът не трябва да е прекомерно дълъг с оглед на това събирането на дължимите в друга държава членка суми да е юридически и материално възможно, а от друга — че срокът не трябва да поставя титуляра на карнет ТИР в материална невъзможност да представи гореспоменатите доказателства.**

Подписи